

smo igrača za tiste Srbe, ki so v vsakem oziru od nas odvisni.

Zadnji telegrami.

Polja, 19. marca. Danes je odplula ena eskadra naših vojnih parnikov, obstoječa iz treh velikih in več malih križark ter raznih torpedovk proti Cattaru. Oficialno se razglša, da se vršijo le morske vajave.

3

dragocena navodila

za kupujočo gospodinjno

1. Iz nobene druge kocke se ne more pripraviti tako izvrstna in okusna juha kot iz

MAGGI-JEVE kocke po 5 vin.

Preprijate se lahko o tem, če pokusite ob enem juho iz naše in kake tuje kocke.

2. Zahtevajte torej vedno izrecno **MAGGI-JEVE** kocke.

3. Pazite že pri nakupu, da-li ima vsaka kocka na zavitku ime **MAGGI** in

varstveno znamko zvezdo s križcem

Današnja številka „Štajerca“ ima 4 strani priloge; vsled tega obsega skupaj 12 strani in slik.

Dopisi.

Št. Peter na Medvedjem selu. Pri nas v bližini je v novem času tudi trgovina. Prosi pa namreč gospod župnik sam. Kmetje se pogovarjajo med seboj, da zna gospod Gomilšek en, dva obro prodajati. Koliko pa kaj pridobnine (Geje zamorba) plača? To bi Vas vprašali, gospod Gomilšek. Ne vem, če bodo s tem trgovci okoli dovoljni. Kaj pa Št. Peterska trgovca delata? Spita, da pustita kar meni nič tebi nič v pravniku tržiti? Gospod župnik, Vam pa svetujemo, pustite ta obrt in se brigate bolj za svoje h bratecetre, da ne bodo zahajali hlapci k njim v sicer tabo. Saj veste, kaka je bilo takrat, ko sta li, da možnar in dekla našla lepega hlapčka Jožeka aven g. sestrice Mimike. Skrbite, da bo v il svojo ovžu red, otrobe pa naj prodajajo trgovci in duhovniki!

Središče. Lubi gospod urednik! Vi mi morti bote vervali, če Vam povem, kaj me je tak m, kaj sem Vam tak dolgo ne nič piso. To n je bilo tak, da so naš gospod fejmester li, kaj bode se tistomu, ki piše v „Štajerca“, tistomu presnetomu Jaki zabelavalo. Jaz pa se bogme strašjo, da Vam još ne jem rad stne župe, te bi se mi morti tak godilo, kak o j srdiškoj gospodi, ki sem Vam že nekad

piso od jih. Lej pa se nič več ne bojim, pa bom Vam vse piso, kaj se bode v našem narodnom Središči godilo. Znate, to Vam je bilo ednok, nej sem šou od Boltovega Joža. Kak dojdem do tistoga prelaza na Grabah, pa čujem, kak nešče trka po okni tam poleg cirkve. „Lubi Franček te pa srečno.“ To sem čul. drugo pa ne. Idem bliže, pa vidim, kak so šli ena debela tetica hitro čez Srdiški trg pa na panhof. Jis sem šou za jimi, čez pol vure pa je že Lukov Matija odišo ž jimi čez tri gore, čez tri dola... Bog zno, kaj je tetico gnalo v nočiz doma, da je rovno polnoči bilo, da sem dojšo do svojega doma — Ve se Vam je tetici krivo vidlo za dobro vino pa — nam Vam povedo zakaj vse, pa so lepo prišli drgoč na Grabe, kaj poštene ljudi šinfajo. Drgoč bom Vam to dale piso, zej nemam časa. Ednok pa Vam dojdem v štacun poleg „pickehandlarije“, — pa Vam dojde to en gospod, na nosi so meli cvikare, al kak se že tomo veli, pa v dugo sukjo so bili oblečeni. Aha, sem jih skoro ne pozno, da so vam, — kaj se ne bote čudili — z žepa vzeli jorca, pa so je odali, kaj so si tobok kupili. No sem si mislo, to vam je nekaj. To so gospod sin od učenika izmed dvanajstih srdiških narodnih apostolov. To bi rojši, sem si mislo, naši gospodi kupili jemo tobok, kak kaj so tistoga sršena pošlali, ke se pameten človek namič ne ogledne na njihove oslarije. To še Vam naj povem, kaj so me gospod Juri oviden tak plusnoli, da sem jih pito, zakaj plantajo. Potli sem zvedjo, kaj jih je eden čuk, malo vekši kak vrabel, ki na strehi čivka — potlačjo. Tak so kleli, vse čuke, jos pa sem si mislo, kaj je škoda, da sem jos ne čuk, jos bi jih tak potlačjo, kaj bi bilo vredno, pa kaj bi še bole plantali. — Mislite gospod urednik, kaj se jos bojim naših haupt-purgarov. O kaj še več. Vse njihove modrosti bom vam piso; ne bojim se namič Klemenčičovoga teteca, ki so se ovi den tak čemerili pri Čvenklovom Androši. Pa vse bom drgoč napiso. Zaj pa vas pozdravim čez hribe in doline in ostanem vaš zvesti Jaka Kajtebriga.

Majberg pri Ptujju. Poroča se nam, da dela neki zverinski človek veliko škodo po vinogradih. Ta sovražna duša reže in uničuje trsje na potih vinogradov in dela posestnikom veliko škodo. Kdor izve za tega človeka, naj naznani orožnikom; dobi za svoj trud plačilo! Posestniki pa naj pazijo; morebiti dobi roka pravice tega brezvestneža.

Pohorje. (O občinskih volitvah.) Torek dne 11. t. m. smo imeli naše volitve. Čeprav je črna stranka čez vse mere delovala, čeprav je kaplan Baznik s svojimi pristaši in „Čuki“ deloval z vsemi sredstvi, da bi „Štajercijance“ na Pohorju zadržali — ni pomagalo vse skupaj nič. Sijajno so propadli črnubi, sijajno so zmagali vrli zjedinjeni

„Štajercijanci“ na našem Pohorju. O drobnostih teh volitev še poročamo! Smo prepričani, da se bojo tudi č. gg. kaplani Krajnc, Baznik e tutti quanti o izidu teh volitev iz srca veselili. Živijo!!

Od Sv. Jurija ob Ščavnici. Naš kaplan Ratej se v zadnjem „Sl. Gospodarju“ slabo zagovarja; sicer trdi, da se ne zagovarja sam; seveda ne, ker neka druga oseba njegov „original“ prepíše in pošlje v „Sl. Gosp.“ Mi smo pač mislili da bo g. Ratej tem perutinarjem pri krstu dal vsakemu svoje „ime.“ Z vašim krstom, g. kaplan, niste pogodili, ker mislite na neko ponočno družbo. Dokažite tej ponočni družbi, katero mislite, da ima enak madež, kakor je madež vašega ponočevanja! Naš g. kaplan se le sklicuje na „dobre farane“, da še ima pri njih „ugled“; ni pa še se zagovarjal za to, česar je kriv in kar že ni me samo eno leto opazujemo. Mi govorimo resnico in o vaši osebi nismo jemali tako grdih primkov, kot vi o nas faranih. Kdo pa je bolj farizejem podoben, mi ki (ako še hočete) povemo Vam več resnice v obraz, ali Vi, ki se kažete postenjaka med „dobrimi farani“? Pa žal, še tudi vaši „dobri“ farani obžalujejo vaše zmote, samo bolj natihem.

Podčetrtak. V našem preje nemškem trgu, obdanem od naprednih kmetovalcev, bil je svoj čas vedno mir in pokoj. Danes so Nemci večidel izginili, naselili so se večinoma tuji Slovenci. Ali vkljub temu ni prišlo med obema narodnostima do preprirov. Nakrat se je pojavil v bližnjem Olimju neki učitelj; kaznovan je bil svoj čas zaradi tega, ker je na pokopališču v Vidmu šolsko mladino ob priliki ljubljanskih izgrediv l. 1909 proti avstrijskemu vojaštvu hujskal. Ta prvaški učitelj je seveda tudi takoj pri nas skušal uresničiti podružnico Ciril Metodove družbe. Podružnica se je uresničila s pomočjo sosednega učiteljstva in pristopili so ji seveda tudi naši trgovci, katerih zvezda pa je danes sicer tudi že ugasnila. Ob Novemletu pa je tudi ta prvaški učitelj — Arnušek je njegovo ime! — brez sledu izginil. Pravijo, da je imel gotove grde in po postavi kaznjive grehe na vesti, čeprav mu to sodnja ni mogla dokazati. Pred kratkim se je zopet pojavil, ali izginil je tudi prav hitro. Tiste, ki so ga zaradi njegovega greha naznanili, se ni upal tožiti. Zato teče proti njemu disciplinarna preiskava naprej. Vsled tega so pa naši vitezi Ciril-Methodove družbe v globoki žalosti... Preje se je v zmislu postave gostilniške in pekarijske stavbe z natančno komisijo pregledalo, kar je dotičnika mnogo stroškov in sitnosti stalo. Zdaj pa se je tukaj, kjer gotovo ne primanjkuje gostilen, kar nakratko dovolilo otvoritev gostilne „k teti iz Abbazie“ Jožefa Švafler in obenem neke pekarije. Hiša je za podreti, polna umazanosti in zdravstvenih napak, je brez vodnjaka in v bli-

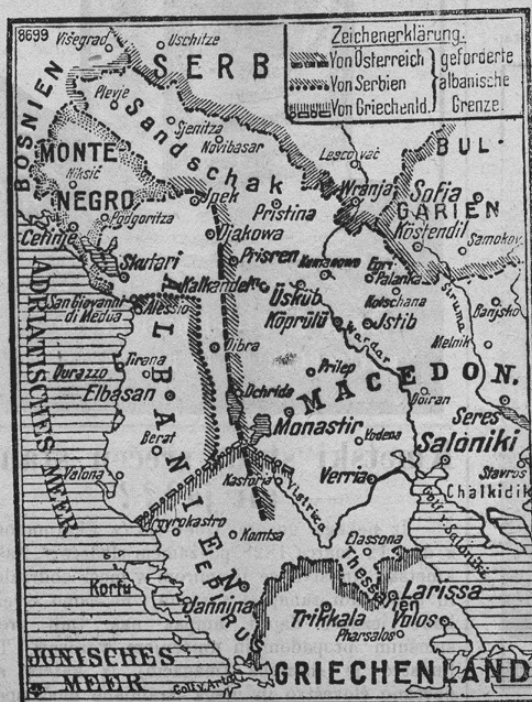
Albanija.

Prepir za meje nove države Albanije je zdaj najvažnejši pojav v zunanji politiki in obenem najnevarnejše vprašanje. Pripisamo zemljevid, ki kaže dane pokrajinske razmere. Zemljevid je nemški, ali naši čitatelji se bodoje nanj gotovo razumeli. Črta — — — kaže mejo Albanije, kakor jih Avstro-Ogrska zahteva. Po tem načrtu bi spadala v Albanijo jadranska obal s Skutarijem, St. Giovanni di Medua, Durazzom in Valono, nadalje mesta Ipek, Djakova, Dibra, itd. Črta • • • • • pa kaže mejo Albanije, kakor jej želi Srbija. Po srbski želji bi Albanija skoraj nič ne dobila; odrezali bi ji Skutari in vsa druga važna mesta. Albanci bi morali potemtakem od samega kamenja živeti. Tudi grške želje so na zemljevidu označene i. s. s črto □ ○ □ ○ □.

Zahtevajte

povsod

„Štajerca“

Zum Streit um die Zukunft Albaniens.

žini sploh ni dobre vode. Vse se čudi nad postopanjem obrtne oblasti v Brežicah v tem slučaju! Upamo, da se bode stvar spremenila, kajti politični dezertir vendar nima posebnih postav in pravic. Ako treba, bodedo pa o tej zadevi še jasnejšo besedo izpregovorili.

Domačini.

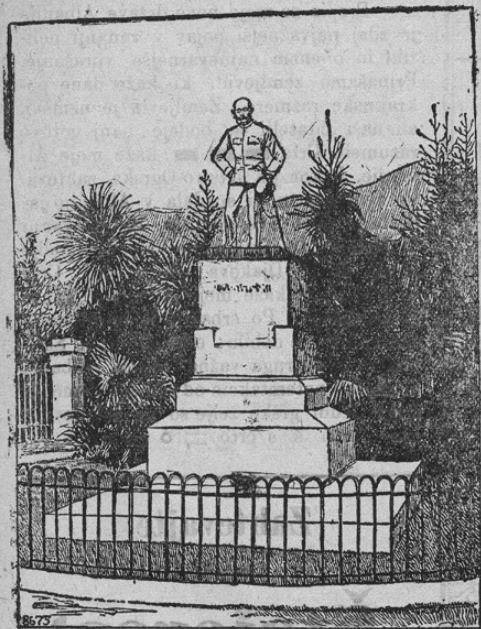
Trbonje pri Vuzenici. Marsikaj se bere v „Štajercu“, včasih tudi pohvala kakšne izvrstne osebe. Tudi mi bi radi dali ljudem naznanje, kakšnega pridnega nadučitelja pri nas v Trbonjah imamo. On ne uči šolarje samo tisto, kar je predpisano, uči jih še tudi krščanske ljubezni. To navadno v pondeljek, kadar je prav dobre volje in do drugih predmetov veselja nima. Začne na primer tako: Tvojega očeta ne morem trpeti, tvojega tudi ne, itd. Če ga srečam na cesti, ga ne pogledam in mu raje hrbet pokazem. Otroci v pondeljkih pravijo: Danes je bilo prav lušno v šoli, ker so bili gospod učitelj pijani. . . Gosp. Rataj, zdaj Vas pa vprašamo, zakaj se ne spravite od nas, če nas ne morete trpeti? Saj je Vam znano, da že komaj čakamo na tisto srečno uro, da bi se Vas znebili. Gosp. Rataj, ako ne boste menjali hujskati otroke zoper stariše, tedaj smo primorani Vam drugo povedati, kaj je vaša dolžnost v šoli!

Oplotnica. Ker se naš kaplan kot „flosar“ tako lepo umiva v predzadnjem „Slovenskem Gospodarju“, naj se še opere tega, kako je hodil klicat in trkat po noči ob 11. uri na kuhinjska vrata svojo kuharico. Pa naše Micke so prepoštene in niso tak neumne, da bi se vdale njegovi pohlepčnosti. Tudi oponaša našim fantom, kako nosijo razbite buče, od šnopsa pijani. Njemu je pač že predla taka, da bi bil nosil še več kot razbito bučo, ko bi ga ne bila ubranila gostilničar in njegova žena. Če sem umazan in reven, me kot takšen ne boli, — boli naj tebe, ker si dosti bolj umazan od znotraj, kot jaz od zunaj. Svetujemo ti — pusti nas pri miru! Začetek ni bil na naši strani. Ako še pa hočeš naprej rogoviliti — rogovili! Povemo še ti že, kar ti gre, ker materijala je zadosti. Toliko od umazanega revčka.

Iz Slatine. (Nagrobni govor župnika Ogrizeka v Dramljah.) Ko je pred nekaj časom v Dramljah tamošnji nadučitelj, g. Franc Košutnik umrl, izkazali so pokojnemu ne le domačini temveč tudi njegovi tovariši zadnjo čast. Le edini domači župnik Franc Ogrizek, rojak iz Slatine, znan že od mladih in dijaških let po svoji priskutenosti, je s svojim grobnim govorom celo stvar pokazil. Bezedičil je toliko nestvarno in neslano, da je že vsem poslušalcem presedalo, ter so konec govora komaj pričakovali. Djal je med drugim sledeče,

Spomenik.

V krasnem Arcu postavili in odkrili so pred krat-

Das Erzherzog Albrecht-Denkmal in Arco.

kem lepi spomenik pokojnemu nadvojvodi Albrechtu, katerega kaže naša slika.

kar sem dopisovalec na popotovanju v Dramljah slišal, kjer tega neprimerne govora ne morejo pozabiti, temmanj zaradi župnikove nestrpnosti, večne politike na priznici in v „Slov. Gosp.“: Vi posvetni ljudje ste dali pokojnemu nadučitelju telesne dobrote, a od nas duhovnikov je prejemal dušne dobrote, ker le mi edini imamo moč in pravico duše voditi in grehe odpustiti, posebno od mene, ker sem ga jaz zadnji na smrtni postelji spovedal in grehov odvezal, ter ga tako pred hudim rešil in z Bogom spravil. Nikakor pa ne mislite, da bo pokojnikova duša naravnost prišla v sveta nebesa, o nikaker ne; poprej še bo morala v vicah za svoje grehe trpeti, pokoro delati, se očistiti, pred ko bo deležna in vredna poskočiti v sveta nebesa itd. — Prav čudno je, kar le Ogrizek zna, mrlični na gomili grehe očitat, ker smo jih vendar vsi deležni, tudi vsi in najvišji duhovniki, celo papež, si eden drugemu grehe spovedavajo! A tega pa župnik ni omenil, kako grdo je on s pokojnim ravnal in ga pikal, dokler se ta ni službi organizista odpovedal. Tudi pokojnikove vrline je župnik vse opustil in zamolčal. Za čenčastim župnikom je neki učitelj besedo poprijel, ter šele ta umestno razložil, da je pokojni tovariš čez 30 let na tej šoli poučeval, ter si v šoli in cerkvi kot orglar zasluge pridobil, za kar so mu farani iz srca hvaležni, ter ga v milem spominu ohranijo.

Od sv. Lovrenca slov. gor. Osebo, katera trosi gorostasne laži takaj po Kukavi oziroma Lovrenčki fari, da sem jaz pisal v „Štajerca“ neko novost pod šifro „Kupčevalci pozor“, imenujem naravnost sramotilca, lažnjavca ter obrekovalca. — Jakob Duh, Gabrčiči vrh.

Ptuj. Zopet je nekdo uničil drevesa na stezi proti sv. Vidu. Mi nimamo besed za takega zagriženega ničvrednega človeka; ali vprašati moramo, komu škoduje s tem postopanjem? Sramota je za farno, kjer se klata taki človek. G. pater Peter Žirovnik, vidite kaj dela sovraštvo v vaši fari? Ali ste še morebiti ponosni, da se tako sovraštvo širi na čast ljubezni do svojega bližnega?!

To je že 21 let preizkušen kavin dodatek in nadomestek

Kmetski stan, srečen stan; — ali je ???

Iz nekega govora Goetheja z Ekermanom z dne 12. marca 1828 povzamem sledeče: „Naše kmetstvo ljudstvo se je zmirom v moči obdržalo, in bode tudi z naprej v stanu, ne samo izvežbane jezdece dajati, ampak nas tudi pred splošnim propadom in uničenjem varovati. To ljudstvo je shramba (magacin), iz katere se opešano človeštvo in njega izrabljene moči spet popolni. Pa pojdiva v mesto; stvar je docela

*) Pod tem naslovom objavljali bodedo izpod peresa naših prednih kmetov članke o stanju kmetovalstva. (Op. ur.)

drugačna. Zdravniki nam povedo pretežno zgodbi, ko je človeška natura podvržena ličnim protinaravnim strastem, zastran h vso človeštvo trpi.“ —

Da, tudi danes se opazuje nekaj podobnega. Preša se ubogega kmeta oz. malega davčevalca z ogromno dačo, ko je komaj v še nositi svoje navadno kmetško breme, žuje se ga naravnost poginu. Znani nemški župnik Bismark je rekel: „Življenje oz. zgradbo ali s kmetijo je znak nemškega in korenina njegove moči!“

Tako vsaj bi biti moralo. Pri nas naravajo v slabe gospodarske razmere in občutna pomenik posteljivost na denarju ogreni in odbija vsak g. Kajti Miččen nastop. Pomisliti se mora, da je vladatopa sebe, pred kratkim vzela 125 milijonov posojilki okraj Ameriki. Pa že spet se oglašajo za nova posočali, da v balkanske zmešnjave so nas spet zelo obubmesto da t trebalo bode spet kmetu seči v žep, da žne volilce žava opomore. Pomisliti pa moramo, da bjiiti je pot nes imamo vsak dan 1.000.000 K samih a gnoj kid za plačati. Kapital je navadno v tujih denega; sic kod posojilo najet in naših 1.000.000 K on na Duna na vsak dan roma v tuje države, ne da o ostanem kako korist od tega imeli. Zato pa tudi mirav danes ako trumoma manjši gospodarji, želarji zap ne misli svoja posestva, pa hajdi na železnice, tdi na — ali stavbna podjetja, kakor n. pr. v Don to je res! na Gorensko, v Fiumo itd., da si vsajli po mest prisluzijo za obresti, dačo, živež, ki ga so jo socii takoj doma pridelanega prodati morajo, ni Slovenc vsaj za nekaj časa iznebijo sitnih opoma — boritel medtem ko viničarji navadno doma ostsocialističso posestniki prisiljeni, si drugod denarnakatoliško-cstva poiskati . . . se kot

Kmet je temelj države. To znajo kaj kamo mnocenti v Nemčiji, na Angleškem, Francosavili, da j dasiravno so tudi te države zadolžene, verrega sm ostanejo njih obresti v lastni kronovini, kicijo podp v obliki tovarniškega, železniškega ali šonu tudi č nega obrta spet daje manjšemu kmetu priliko je! M si potom zasluzka opomoči. Pri nas je pa tarja in narobe! Našega kmeta se pusti stradati ima sicer čiti, tuje države se pa podpira. Goxor Goethejevo k in Bismarka naj bi vzdramil tudi naše odlaska. Mih kroge, da bi se pri postavodajalstvu ozirečuje le sl kmeta, ne pa kakor zdaj, ko se kmetske ptopstvom. v podobi različnih drugih stanov nazremiti konjs naših ranah naše krvi!

Steckenpferd milo lilijino mleko

vedno kakor doslej neobhodno potrebno za je 9. t. r onelno negovanje kože in lepote. Vsakodnevna e u d t e znanjevalna pisma. à 80 h povsod v zalogi očila, k della, tna, 216 preteklem

Novice.

Papež je bil pred kratkim za njegovo rost precej nevarno bolan. A zdaj se poroč je že popolnoma ozdravil.

Velika vojaška nesreča na Nemškem vojah nemške vojne mornarice ob otoku v land zgodila se je velika nesreča. Parnik trčil je namreč v neko torpedovko. Parnik je ostal nepoškodovan, pač pa se je torped takoj potopila. Vihar in veliki valovi so delo otežili. Tako se je zamoglo od vsega m na torpedovki le 15 oseb rešiti, medtem k je našlo 67 v valovih svojo smrt.

Grozna razstrelba. V pristanu Balt so delavci izkrcavali kište z dinamitom. N tični barki se je nahajalo 340 ton dina Neki delavec je s sekiro na kišto prehudo ril. Zgodila se je grozovita razstrelba, ki je slišalo na 100 milj daleč. Vse bližnje so bile močno poškodovane in v mestu s šipe popokale. 79 oseb je bilo ubitih, 15 težko ranjenih.

Velikanski viharji so divjali v ameriki državi Nebraska. Obenem so se pojavili pot sunki. Le v mestu Georgia je bilo 38 osebilo mogo tih. V mestu Tennessee je vihar šolsko posu je izj razdjal; mnogo otrok je ranjenih. Na nska me ali, da naj oseb je brez strehe. Računa se, da je okoli je zaneso oseb v tem viharju izgubilo življenje. M zanimiv hiš je popolnoma razrušenih.

Zobna kre

Lz S

Naš Miha

a! To je ti

se kot

ju in ga

gajo, —

le imel g

neha nego

iz srca, s

ga veselje

gočasno k

Prostov

je 9. t. r

e u d t e

očila, k

della,

tna, 216

preteklem

Prinašan

gresa Hi

or, v kate

žanskemu

prijateljst